

Motion till riksdagen 2021/22:2108

av **Lars Püss (M)**

Utvärdera kassaregistren

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera kassaregistrens effekter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skatteverket har under lång tid lagt ner ett omfattande arbete på utveckling av detaljerade föreskrifter rörande kassaregister, dock utan att det har gjorts en total och oberoende genomlysning av kontrollsystemens effektivitet och reella påverkan på det skatteundandragande som förekommer i kontanthanterande näringsgrenar.

Skatteverket har vid ett flertal tillfällen lyft fram kontrollsystemets positiva effekter, dock utan att ta hänsyn till den påverkan som andra faktorer än kontrollenheter har fått på den volymmässiga minskningen av skatteundandragande, vilket Skatteverket hävdar har skett. Två tydliga exempel på sådana faktorer är den snabbt och kraftigt minskande kontantanvändningen i samhället, kvittokravet och kontrollen av detsamma. Vi vet alltså inte i dag om det är sådana faktorer, inte de detaljreglerade kontrollenheterna i sig, som har orsakat den positiva utveckling Skatteverket för fram.

Det är för övrigt fortfarande oklart i vilken utsträckning data från kontrollenheter har använts för att upptäcka skatteundandragande, likaså oklart i vilken utsträckning dessa data lett till sanktioner.

Därför är det viktigt att påminna om att införandet av fysiska kontrollenheter har medfört att de kontanthanterande näringarna fått bära i princip hela kostnaden för detta, i form av investeringar i nya kassasystem och kontrollenheter. Notera att företags kostnadsökningar även drabbar konsumenterna, som får betala genom att seriösa aktörer tvingas höja sina priser. Detta ger i sin tur oseriösa aktörer ett större spelrum. Om Skatteverket inte kan visa att företagens investeringar har medfört och medför positiva effekter, exempelvis i form av minskad konkurrens från oseriösa företag, måste man konstatera att nuvarande kontrollsystem har medfört en kapitalförstöring av mycket stora mått, vilket främst drabbat de kontanthanterande näringarna.

Sedan kassaregister infördes har sättet vi betalar på förändrats markant. Det kontantfria samhället diskuterades visserligen men det var långt ifrån en realitet. Det är det däremot idag, mängden kontanter i omlopp har minskat till en tredjedel mellan 2010 och 2018. Under samma period har kortbetalningarna per person och år ökat från 207 till 349, enligt Sveriges riksbank. Därutöver kommer Swishbetalningar som inte ens fanns 2010. Med de ändrade betalningsmönstren och de höga kostnaderna som kassaregister innebär så är det angeläget att utreda vilka effekterna egentligen är av kraven på att näringsidkare som säljer varor och tjänster mot kontant betalning ska ha ett certifierat kassaregister som uppfyller kraven i skatteverkets föreskrifter.

Lars Püß (M)